

Sportnota "samenwerken aan sportief Flevoland"

Provincie Flevoland heeft het Flevolandse sportbeleid vastgesteld. Hiervoor hebben Provinciale Staten op 8 november 2023 de Sportnota "samenwerken aan sportief Flevoland" vastgesteld en het oude sportbeleid "Samenspel rendeert in Flevoland" ingetrokken.

Met dit bericht laat provincie Flevoland u weten dat er misschien iets verandert in uw buurt.

Voorwoord

Weet u nog? De EK-finale van 1988? Epke aan de rekstok in Londen? Of, iets minder lang geleden en iets dichterbij huis, de eerste gouden 'Flevolandse' Olympische medaille van Kiran Badloe? Iedereen herinnert klinkende sportresultaten die in ons geheugen gegrift staan. Sporthistorie dus.

En ook individueel dragen we veelal mooie herinneringen met ons mee vanuit onze eigen sport- en beweegervaring. Het vieren van de eerste stapjes die veelal vanzelfsprekend worden. Het voldane gevoel na een intensieve training. Het samen beleven en genieten van sport, sport verbreedt ons. Als deelnemer maar vaak ook als publiek. We zijn weinig meer één Nederland dan tijdens een groot voetbaltoernooi of bij een WK Schaatsen in Thialf. Wat velen van ons onbewust al wisten, maar wat tijdens de coronapandemie echt duidelijk werd is de betekenis van sport voor ons eigen welbevinden. Sport of in bredere zin lekker in beweging zijn is goed voor lichaam, maar ook voor geest. Samen sporten verbindt ons. Op het veld doen culturele verschillen er niet toe en maakt het niet uit wat voor werk je hebt. Ongemerkt is sport het vliegwieltje voor actieve participatie in de samenleving.

Als provincie dragen we vanuit onze eigen verantwoordelijkheid dan ook graag ons steentje bij aan een sportiever en vitaler Flevoland. We vinden het van belang om sport en bewegen toegankelijk en bereikbaar te maken voor zoveel mogelijk groepen en zetten ons daar nadrukkelijk voor in.

Om nog even terug te komen op de sporthistorische momenten. Wat de televisiebeelden vaak niet laten zien, zijn de vele trainingsuren, het bloed, zweet en trainen die nodig waren om de top te halen. Elke topsporter is ooit gewoon begonnen. Er hoeft trouwens geen potentiële wereldtopper in je te schuilen om te genieten van sporten of beweging. Of om er gewoon mee te beginnen.

Bij sport ligt de focus vaak op het resultaat. De uitslag of de klassering telt, maar wat misschien nog wel belangrijker is de start. Het begin. Dat geldt wat het college betreft ook voor deze sportnota. Het vormt het startschot voor ons nieuwe Flevolandse sportbeleid. Doet u mee?

Namens het college van Gedeputeerde Staten,
Harold Hofstra, Gedeputeerde sport

Inleiding

Wat leeft er op het gebied van sport en bewegen? En wat is er nodig om sterker uit deze crisis te komen om de maatschappelijke waarde van sport optimaal te benutten? Welke rol of bijdrage kan de provincie daarin hebben?

Hoewel twee jaar Corona de sportparticipatie en -ontwikkeling een paar stappen heeft teruggezet, heeft de pandemie in het domein van sport en bewegen ook nieuwe inzichten en een sterker waardebewustzijn opgeleverd. Mensen zijn door Corona weliswaar tijdelijk minder gaan sporten, maar de openbare ruimte is juist steeds meer ontdekt als beweegruimte. En de maatschappelijke waarde van sport en bewegen wordt nu nog breder onderschreven dan voorheen.

We hebben de ontwikkelingen van de afgelopen periode nauwgezet gevolgd en constateren: de sport is volop in ontwikkeling, mede dankzij de bijdrage die wij - met een Coronasteunpakket - hebben kunnen leveren aan het ondersteunen van de Flevolandse sportinfrastructuur.

We hebben ook verschillende onderzoeken gedaan onder sportorganisaties, sporters en onze partners, om te ontdekken wat er leeft in de sector en wat er nodig is om sterker uit deze crisis te komen en de maatschappelijke waarde van sport optimaal te benutten.

We mogen wel zeggen dat de beleidsperiode die achter ons ligt heel bijzonder is geweest en nóg duidelijker heeft gemaakt dat we alleen met samenwerking kunnen zorgen dat al het moois dat onze pro-

vincie te bieden heeft op het gebied van sport en bewegen, ook optimaal wordt benut. De komende periode kan hier verder op worden gebouwd.

Hoe zit deze nota in elkaar?

Als eerste geven we een algemeen beeld van sport en bewegen in Nederland met "Een rondje langs de velden". Hierin staat hoe deze sector is ingedeeld en welke belangrijkste trends en ontwikkelingen gaande zijn, zowel landelijk als provinciaal.

Aansluitend ontvouwen we een "Flevolandse kijk op het spel en de spelers". We maken hierbij gebruik van verschillende recente onderzoeksgegevens.¹ Tot slot presenteren we vijf "speelvelden", die ieder worden uitgewerkt in de onderdelen **ambities**, **tactiek** en **speelwijze**.

De speelvelden zijn:

- 1 **SPORTEVENEMENTEN:** Samen beleven in Flevoland.
- 2 **TALENTONTWIKKELING:** Groeien in sport.
- 3 **ONBEPERKT IN BEWEGING:** Toegankelijke sport.
- 4 **SPORT EN BEWEGEN IN DE OPENBARE RUIMTE:** De openbare ruimte als sportpark voor iedereen.
- 5 **SPORTBIJDRAGE AAN GEZONDHEIDSPREVENTIE:** De vitale Flevolandse sportsector.

Een rondje langs de velden

Hoe zit het eigenlijk met sport en bewegen in Nederland?

Welke vormen kennen we en hoe ontwikkelen deze zich? Wat zijn de laatste trends en ontwikkelingen?

Op het grote Nederlandse speelveld kennen we drie soorten van sportbeoefening.

1. Georganiseerde sport

1) Voor bronmateriaal zijn de meest recente en doorgaans openbare bronnen gebruikt. Hier wordt d.m.v. voetnoten naar verwezen en waar mogelijk een directe digitale link gemaakt naar het betreffende onderzoek.

De georganiseerde ledensport in Nederland telt 28.000 sportverenigingen, waarvan er 23.000 zijn aangesloten bij een sportbond. Samen hebben deze 5,2 miljoen aangesloten leden. Deze sporters komen behalve uit sportiviteit ook sporten vanwege gezondheidsoverwegingen, voor de gezelligheid en - in iets mindere mate - puur voor de prestaties. Dertig procent van de sportende Nederlanders combineert meer dan één van de drie basisvormen, en doet dus tegelijk aan ongeorganiseerde, georganiseerde en/of anders-georganiseerde sporten.

Het aantal leden van sportverenigingen is de afgelopen tien jaar stabiel tot licht dalend. Tussen de ontwikkeling van ledentallen bij sportbonden zijn grote onderlinge verschillen. Vooral bonden die sporten aanbieden die voor ouderen geschikt zijn, zoals golf, wandelen en zwemmen, zien de laatste jaren ledengroei. Tennis is met padel momenteel de snelst groeiende sport.

2. Anders-georganiseerde sport

De anders-georganiseerde sport telt 6.600 sportaanbieders (denk aan fitness, zwembaden, dansscholen, maneges): 6,3 miljoen sporters maken van het aanbod gebruik. Gezondheid, fitheid en afvallen zijn voor de anders-georganiseerde sporters belangrijke motivaties om te gaan sporten.

Bij anders-georganiseerde sport vallen meteen de drie miljoen sporters op, die zijn aangesloten bij een fitnessorganisatie. Fitness is daarmee veruit de grootste tak van anders-georganiseerde sport. Sinds 2013 stabiliseert het aantal fitnessers na een lange periode van onstuimige groei. In de anders-georganiseerde sport groeien ook relatieve nieuwkomers die in groepsverband worden aangeboden, zoals bootcamp, yoga en kickboksen. Vier van de tien populairste sporten worden inmiddels aangeboden door ondernemende sportaanbieders.

3. Ongeorganiseerde sport

De ongeorganiseerde sport is veruit de grootste sector in Nederland, met 8,2 miljoen sporters in totaal, die vooral gebruik maken van openbare faciliteiten zoals parken en bossen, of thuis aan sport doen. In totaal staan hen 11.000 kilometer wandelpaden, 37.000 kilometer fietspaden en 36.000 hectare recreatiegebied ter beschikking.

De ongeorganiseerde sport ziet vooral een toename van wandelaars, hardlopers, watersporters en fietsers in de openbare ruimte. Er ontstaat ook meer aandacht voor mentale gezondheid en ontstressen. Door de populariteit van wandelen en fietsen, pakken ook de bonden die deze sporten aanbieden een graantje mee in ledengroei. De groep 'ongeorganiseerde' sporters is – de naam zegt het al – niet landelijk georganiseerd en heeft dus ook geen structurele stem of vertegenwoordiging bij de ontwikkeling van sportbeleid. Overigens lijkt ongeorganiseerd sporten door technologische ontwikkelingen wel steeds georganiseerder te worden. Met name de ontwikkeling van apps die het sport- en beweggedrag van mensen in kaart brengen en bijhouden is hierop van invloed.

Landelijke ontwikkelingen

Er zijn vijf landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de ontwikkeling en uitvoering van ons provinciale sportbeleid:

1. De maatschappelijke waarde van sport en bewegen
2. De openbare ruimte als sportpark van de toekomst
3. De kwetsbare kanten van onze sport- basisinfrastructuur
4. De groeiende aandacht voor (positieve) gezondheid
5. De toenemende bewegingsarmoede onder jongeren

1. De maatschappelijke waarde van sport en bewegen

Sport en bewegen zijn de laatste decennia steeds meer een vanzelfsprekend en waardevol onderdeel geworden van het dagelijks leven van veel mensen. Dat blijkt uit veel onderzoek, waarin de maatschappelijke waarde van sport en bewegen stevast wordt bevestigd². Sport en bewegen zijn goed voor de gezondheid, de motorische en cognitieve ontwikkeling, en de sociale binding. Dat is een belangrijke constatering, ook in relatie tot de verder toenemende polarisatie, waarmee we in Nederland en onze provincie te maken hebben.

Sport en bewegen zijn er voor iedereen en kunnen verbindend werken. Die kracht moet blijvend worden benut.

Nota bene: de maatschappelijke waarde van sport wordt ook bekrachtigd in het huidige landelijke sportbeleid - het Nationaal Sportakkoord Sport verenigt Nederland- en staat hoog op de Sportagenda 2032 van NOC*NSF.

---

2) Kenniscentrum sport 2021

2. De openbare ruimte als sportpark van de toekomst

Een andere landelijke ontwikkeling die voor de provincie van belang is, is de introductie van de nieuwe Omgevingswet en zijn betekenis voor sport en bewegen. Het idee van deze wet is verbanden te leggen in de fysieke leefomgeving en één overkoepelende langetermijnvisie voor dat complete gebied te ontwikkelen. Deze visie moet leiden tot een duurzame ontwikkeling van de leefomgeving.

De inrichting van de openbare ruimte, accommodatiebeleid, zwembaden en sportvelden, maar ook preventie, samenwerking en burgervaarigheden, zijn aspecten van de Omgevingswet die ook voor het organiseren van sport in Flevoland van groot belang zijn. Sporten en bewegen gebeurt namelijk al lang niet meer op het sportpark alleen. Terwijl sportverenigingen leden verliezen, wordt het ongebonden sporten steeds populairder. Er vindt een verschuiving plaats van georganiseerde sport naar ongebonden bewegen.

3. De kwetsbare kanten van onze basisinfrastructuur sport

Nederland heeft een unieke sportinfrastructuur met een grote diversiteit aan sport- en beweegaanbieders met verschillende achtergronden. Publieke taken zijn in de sport echter niet gedefinieerd. Dit biedt sportaanbieders enerzijds veel ruimte om sport te organiseren en te ondernemen, maar het maakt ook dat de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de publieke overheid en de private sportbranche onduidelijk is. In de visie van de Nederlandse Sportraad (NLSportraad) is het de taak van de overheid om sport en bewegen toegankelijk voor iedereen te maken. Dat moet worden geregeld in een sportwet, adviseert de raad in [een brief](#) aan de staatssecretaris van VWS.

4. De groeiende aandacht voor (positieve) gezondheid

De vraag naar zorg neemt aanmerkelijk toe, onder meer vanwege de vergrijzing. Mét die toenemende vraag zullen ook de zorgkosten gaan stijgen, en verandert bovendien het karakter van de zorgvraag. Chronische aandoeningen bepalen veel meer dan voorheen het beeld van de gezondheidszorg, en het aantal mensen met een chronische aandoening zal het aantal mensen met een tijdelijke aandoening ver gaan overtreffen. Dat heeft grote gevolgen:

- De levensverwachting stijgt van 81,5 jaar in 2015 naar bijna 86 jaar in 2040
- Het aantal mensen van 100 jaar en ouder zal tussen nu en 2040 bijna verviervoudigen
- De levensverwachting in 'goede ervaren gezondheid' neemt tot 2040 ongeveer evenveel toe als de totale levensverwachting
- In 2040 hebben we op 65-jarige leeftijd nog 14 jaar in goede ervaren gezondheid in het vooruitzicht, en 16 jaar zonder beperkingen
- Ook in de toekomst veroorzaken kanker en hart- en vaatziekten het grootste deel van de sterfte. Daarnaast sterven steeds meer mensen aan de gevolgen van dementie

De gezondheidszorg zal de komende jaren een grote veranderingsslag moeten maken: van ziekte en zorg (zz) naar gezondheid en gedrag (gg). Het voorkómen van chronische aandoeningen wordt hierdoor een belangrijke opgave.

Verder kan de gezondheidszorg door vroeg in te grijpen veel doen om erger te voorkomen als mensen tóch een chronische aandoening krijgen. Sport en een gezonde leefstijl kan een zeer belangrijke preventieve bijdrage leveren.

5. De toenemende bewegingsarmoede onder jongeren

Onderzoek van onder meer de Hanze Hogeschool laat zien dat sport en bewegen positieve effecten heeft op de fysieke en cognitieve ontwikkeling van jongeren, ook op de langere termijn. Ander onderzoek laat zien dat Nederlandse kinderen gemiddeld zo'n 10,5 uur per dag zitten, waarvan drie tot vier uur voor de tv of computer. Ook biedt twintig procent van de basisscholen niet de minimale verplichte twee uur bewegingsonderwijs per week aan. Dit heeft tot gevolg dat 23 procent van de Nederlandse jeugd tussen zes en elf jaar over onvoldoende bewegingsvaardigheden beschikt. Daarnaast heeft 13,7 procent van de kinderen tussen vier en twintig jaar overgewicht. Bewegingsarmoede onder kinderen is een serieus en groot probleem.

Op 26 juni 2018 heeft een aantal (bekende) sportcoaches namens de sportwereld een petitie aangeboden aan de vaste Kamercommissie OCW over het belang van bewegen. Daarin wordt aandacht gevraagd voor de volgende onderwerpen:

1. Meer buiten spelen en een schoolomgeving die uitnodigt tot bewegen (bewegend leren)
2. Introductie 'toets voor bewegen': het fysieke alfabet
3. Minimaal twee uur per week gymles door een bevoegde leraar
4. Minimaal twee sporten beoefenen, leren genieten van sport en omgaan met winst en verlies tijdens de basisschoolleeftijd
5. Beter geschoolde trainers en vrijwilligers bij onze duizenden sportverenigingen

Ontwikkelingen in de provincie Flevoland

De afgelopen jaren heeft onze provincie voor enorme uitdagingen gestaan. De Coronacrisis heeft niet alleen veel invloed op de sport gehad, maar ook op de samenleving in het algemeen. Het domein Sport en Bewegen heeft lange tijd stilgestaan en dat heeft gevolgen, zo blijkt uit "De stand van zaken in Flevoland 2021".³ Hieronder wordt een aantal ontwikkelingen besproken.

Flevolandse zijn minder gaan bewegen, maar ook anders. De terugloop is het grootst in de leeftijdsgroep onder de 45 jaar, onder wie de jeugd en jongeren. De reeds aanwezige sociale ongelijkheid is toegenomen. Mensen in kwetsbare groepen zijn nóg minder gaan bewegen en dus nog kwetsbaarder geworden. De Talentontwikkeling en Topsport heeft stilgelegd en kampt met toenemende uitstroom en gebrek aan instroom.

De infrastructuur van de Topsport- en Talentontwikkeling, maar ook die van het sport- en beweegaanbod voor de breedtesport, vertoont de nodige scheuren. Reeds bestaande aandachtspunten als vrijwilligers, vernieuwing of de financiering van talentontwikkeling zijn door de crisis nog duidelijker in beeld gekomen.

Evenementenorganisaties kampen met onzekerheden en kunnen vrijwilligers en kennis maar moeilijk vasthouden. Onder invloed van een afnemende gezondheid en toenemende stress is de levensverwachting van de gemiddelde Flevolander gedaald. Tenslotte speelt eenzaamheid in Flevoland een grotere rol dan in andere delen van Nederland. Flevoland wordt daardoor geconfronteerd met langdurig hogere zorgkosten en een economische terugval. Inmiddels richt de sportsector zich met een voor haar kenmerkende lenigheid weer op. De kwetsbaarheden vormen een uitdaging voor de komende jaren.

De Flevolandse kijk op het spel en de spelers

Het domein Sport & Bewegen draagt vanuit haar unieke karakter bij aan het oplossen van diverse opgaven en behartigen van verschillende belangen. Wij geloven dat die bijdrage het grootst kan zijn als de sportsector zelf vitaal is en Sport en Bewegen die intrinsieke waarde versterkt. We nemen daarbij als provincie dus geen verantwoordelijkheid van de lokale overheid over, maar willen - bovenlokaal, regionaal en provinciaal - samen een bijdrage leveren aan een vitaler Flevoland.

We werken daarbij samen met verschillende partners, zorgen voor gebiedsoverstijgende verbindingen, fungeren als 'backoffice' en organiseren het delen van kennis over sport en bewegen met onze partners (rijk, provincie, gemeente). We benutten op deze manier de maatschappelijke waarde van sport en bewegen optimaal en dragen zo bij aan de brede welvaart van Flevolandse.

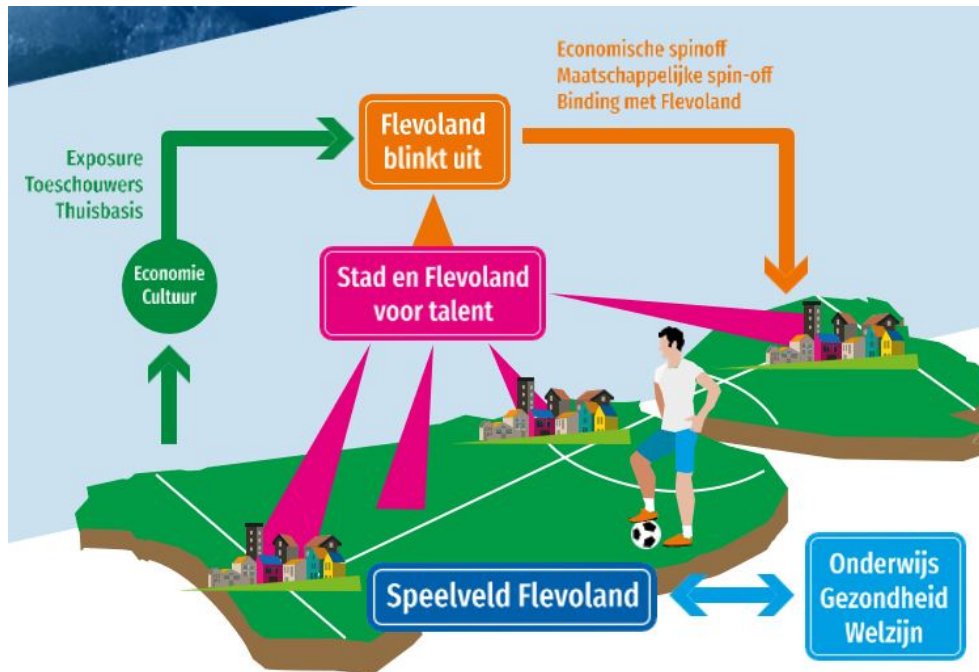
Sport en de omgevingsvisie

Flevoland kent verschillende grote opgaven. In de omgevingsvisie 'Samen maken we Flevoland' staat beschreven welke kansen en opgaven er voor Flevoland liggen, en wat de ambities van de provincie zijn. Die zijn onverminderd actueel. Er worden in de visie zeven maatschappelijke opgaven genoemd, waarbij provincie, gemeenten, rijk en instellingen zijn betrokken. Aan de hand van deze opgaven doet de provincie Flevoland een beroep op de inzet van velen die graag willen bijdragen aan de ontwikkeling van de provincie. Denk aan burgers, gemeenten, bestuurders, ondernemers en professionals.

---

3) Sport: [Stand van zaken in Flevoland 2021](#)

Ook de **Strategische Agenda Flevoland** formuleert nieuwe opgaven: er wordt gesproken over “het bouwen van een samenleving” en “vitale steden en dorpen”.

Zowel de omgevingsvisie als de Strategische Agenda doen een beroep op partners en geven een positionering van de provincie weer; soms als opdrachtgever, toezichthouder of coördinator, maar steeds vaker ook als partner van lokale overheden, het bedrijfsleven en de landelijke overheid. Aan verschillende (strategische) opgaven levert sport en bewegen een unieke bijdrage. Voorzieningen voor sport en bewegen zijn in dat kader elementair.

Sport en bewegen intersectoraal

Het thema Sport en Bewegen is verbonden aan provinciale en maatschappelijke doelstellingen en ambities. De omgevingsvisie en de maatschappelijke- en strategische opgaven zijn hierin de rode draad. Ook wordt er samengewerkt met vertegenwoordigers op beleidsonderwerpen als economie, recreatie & toerisme, en natuur en infrastructuur.

Sport en bewegen in relatie tot brede welvaart

Brede Welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart zijn dat ook zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Vanuit Brede Welvaart worden verschillende beleids- en kennisdisciplines beter met elkaar verbonden en wordt, meer dan voorheen, een balans gezocht tussen ons economisch, natuurlijk, sociaal en menselijk kapitaal. De provincie wil met haar inzet op sportgebied een duurzame bijdrage leveren aan het geluk van al haar inwoners en de leefbaarheid van Flevoland. Dat betekent dat sport en bewegen wordt ingezet om hun maatschappelijke waarde optimaal te benutten.

De rol en positie van de provincie

Provincie Flevoland kan verschillende rollen innemen bij de ontwikkeling en uitvoering van het sportbeleid. De focus ligt echter vooral op die van regisseur, facilitator en stimulator. Om het beleid effectief uit te rollen, is samenwerking met betrokken partijen noodzakelijk. De rol van de provincie zal hierin altijd bovenlokaal en regionaal zijn.

Altijd in samenwerking met anderen

Het aangaan van langdurige samenwerkingsverbanden is van groot belang als het gaat om het werken in, en aan een vitale provincie. De provincie wil een grote rol spelen in het verbinden, faciliteren, coördineren en regisseren op inhoudelijke thema's. We noemen: het stimuleren van sport en bewegen, de organisatie van sportevenementen, talentontwikkeling en het koppelen van vraag en aanbod op het gebied van aangepast sporten. Actief en proactief, maar altijd in samenwerking met landelijke en lokale organisaties en het bedrijfsleven. Gerichte samenwerking leidt tot effectief samenspel.

Wie zijn onze teamspelers?

Deze samenwerking wordt aangegaan door diverse organisaties, die per thema weer kunnen verschillen. De belangrijkste partners zijn:

Sportservice Flevoland

Sportservice Flevoland (SSF) richt zich op de uitvoering van het Provinciale Sportbeleid. Als spelverdeler is SSF verbindingsofficier tussen verschillende aanbieders, sectoren en overheden, overziet zij vraag en aanbod, en doet zij aan kennisdeling- en -uitwisseling. Zij houdt de landelijke, provinciale en lokale sportontwikkelingen bij en doet soms praktisch onderzoek.

Tevens geeft Sportservice Flevoland uitvoering aan het faciliteitenennetwerk voor (top)sporters en talenten en schakelt ze tussen vraag en aanbod rondom het thema Aangepast Sporten. SSF heeft contact met vrijwel alle sport- en beweegaanbieders in Flevoland.

Gemeenten en VNG

Iedere gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het eigen sportbeleid. Maar ook hier zijn samenwerkingen mogelijk. Gemeenten kunnen er samen voor zorgen dat hun inwoners (meer) gaan bewegen, denk bijvoorbeeld door het aanstellen van buurtsportcoaches, waarmee landelijk al is geëxperimenteerd. Flevolandse gemeenten werken al veel samen op het gebied van kennisontsluiting, advisering en bovenregionale en -lokale coördinatie, maar de onderlinge verschillen- en eigenheid binnen de gemeenten blijven groot.

Om onze ambities te realiseren werken we veel samen met de verschillende gemeenten. De provincie heeft bijvoorbeeld bij bovenregionale sportevenementen en focussporten vaak de verbindende rol tussen de verschillende gemeenten, mede vanwege de gemeenschappelijke basisvoorzieningen. Het Nationaal Sportakkoord en het aanstaande Nationaal Preventieakkoord zetten sterk in op regionalisering en dat biedt kansen voor de provincie vanuit haar positie als middenbestuur. Deze ontwikkelingen sluiten ook weer aan bij de opgave Krachtige Samenleving uit de omgevingsvisie "Samen maken we Flevoland".

Collegaprovincies

Er is structureel bestuurlijk overleg tussen de 'sportgedeputeerden' van de 12 Nederlandse provincies. Ondanks de verschillen tussen de provincies, onderschrijven ze allemaal het maatschappelijke belang van sport en bewegen en dragen zij bij aan een vitale provinciale sportinfrastructuur. Er vindt afstemming plaats over provincieoverstijgende onderwerpen en er is onderlinge kennisuitwisseling.

NOC*NSF en Sportbonden

Sportbonden zijn de belangenbehartiger van sportverenigingen. Zij zijn verantwoordelijk voor zaken als talentontwikkeling, een veilig pedagogisch sportklimaat, kwaliteit, training en coördinatie, alsmede het samenbrengen van talenten en de benodigde trainingsfaciliteiten. Gezamenlijk zijn zij vertegenwoordigd in sportkoepel NOC*NSF

Vrijtjidssector Flevoland

Mensen sporten en bewegen vooral in hun vrije tijd. Maar omgekeerd ontstaat er - juist vanuit die vrije tijd - ook steeds meer sport- en beweegaanbod dat minder gericht is op prestatie en meer op beleven en recreëren. Denk aan breedtesportevenementen als mudraces, wandelen / hardlopen, fietsen en zeilen.

Dit wordt onze speelwijze

Met als ambitie: samen werken aan een sportief Flevoland!

Nu we weten hoe het speelveld eruit ziet, welke spelers zijn opgesteld en wie welke rol speelt, kan onze speelwijze bekend worden gemaakt. Na een korte terugblik op eerder uitgevoerd beleid, worden 5 speelvelden besproken waarop we de komende jaren actief willen zijn. Met als ambitie: samen werken aan een Sportief Flevoland!

Terugblik op kernsportbeleid

Om zo efficiënt mogelijk om te gaan met de beschikbare middelen, heeft de provincie Flevoland de afgelopen jaren ingezet op de kernsporten watersport, triathlon, hardlopen en fietsen. Sporten die goed passen bij de Flevolandse cultuur, de infrastructuur en het sportfundament van de provincie. Doel was om ervoor te zorgen dat mensen Flevoland op een actieve manier leren kennen, het "verhaal van Flevoland" kunnen ervaren, en dat verhaal vervolgens kunnen uitdragen. En met succes: de keuze voor bepaalde kernsporten heeft ervoor gezorgd dat deze sporten qua zichtbaarheid, participatie en toegankelijkheid naar een hoger niveau zijn gebracht. Dat blijkt uit onderzoek van Sportservice Flevoland en de daarin gemeten indicatoren.⁴

Waar in het verleden de kernsporten centraal stonden, stellen we nu een andere focus voor, uiteraard met behoud van de goede ervaringen en geslaagde werkwijzen van de afgelopen jaren. Denk hierbij aan het organiseren van themabijeenkomsten, uitwisselen van kennis, en centrale communicatie over provinciebrede vraagstukken.

We benoemen daarnaast voor de komende beleidsperiode vijf speelvelden, waarbinnen eventueel een focus kan worden gelegd op een aantal sporten.

Aandacht en werkwijze voor focussporten per thema

Hieronder worden de vijf thema's weergegeven waar we ons de komende jaren op gaan richten:

1. Sportevenementen: Samen beleven in Flevoland
2. Talentontwikkeling: Groeien in sport
3. Onbeperkt in beweging: Toegankelijke sport
4. Sport en bewegen in de openbare ruimte: De openbare ruimte als sportpark voor iedereen
5. Sportbijdrage aan gezondheidspreventie: De vitale Flevolandse sportsector

Per thema wordt gekeken welke sport(en) extra aandacht verdienen om bijvoorbeeld de participatie te verhogen, de zichtbaarheid van de sport te vergroten of de kwaliteit van het aanbod te verbeteren. Op basis van te verwachten effectiviteit en efficiëntie wordt per thema gekozen voor drie à vier focussporten.

Streven naar integratie tussen de beleidsthema's

De vijf thema's zijn op veel manieren met elkaar verbonden. In het faciliteren van sportevenementen kan bijvoorbeeld extra de nadruk worden gelegd op mensen met een beperking of op de diverse focussporten. Binnen de focussporten kan weer worden bekeken hoe groot het aandeel mensen met een beperking is en hoe dit kan worden verhoogd. Sportevenementen zijn immers ook een uitstekend platform voor marketing en gebiedspromotie.

Hoewel de thema's worden onderscheiden, zijn ze vaak moeilijk te splitsen. Vandaar dat er steeds wordt gekeken naar krachtige verbindingen, die leiden tot een integrale aanpak. Deze uitgangspunten zijn leidend voor de nieuwe beleidsperiode.

"We kijken naar krachtige verbindingen, die leiden tot een integrale aanpak"

4) Sportservice Flevoland (2021). [Rapportage kernsportonderzoek](#)

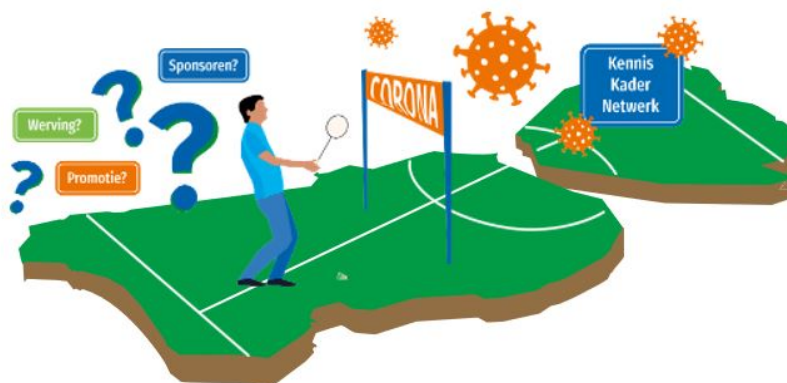

1. Sportevenementen: samen beleven in Flevoland

Evenementen zetten een gebied op de kaart. Ze dragen bij aan een erfgoed van hardware (fysieke voorzieningen), orgware (organisaties) en software (beweegprogramma's / activiteiten). Ze zijn een stimulerend feest om mee te maken als deelnemer of als toeschouwer, en ze zorgen voor een actieve leefstijl. Ze brengen mensen samen, geven een doel om naartoe te werken, inspireren en zorgen voor aanwas en een hogere sportparticipatie.

Doordat evenementen tijdens de Coronacrisis lange tijd niet konden doorgaan staat deze infrastructuur (kennis, kader, netwerk) onder druk. Ongeveer 44% van de sportevenementenorganisaties in Flevoland wist in 2021 niet of ze de sponsors konden behouden voor een volgende editie. Daarnaast geeft 65% van de Flevolandse sportevenementen aan hulp nodig te hebben voor de promotie van hun evenement. Tot slot heeft 38% van de Flevolandse sportevenementen behoefte aan ondersteuning bij het werven van sponsors voor het evenement na de Coronaperiode.⁵

Dit is onze tactiek

Flevoland is een echte evenementenprovincie. Toegankelijke sportevenementen passen daar bij. Al jaren worden tal van evenementen georganiseerd en als we kijken naar hun maatschappelijke waarde, dan zal die de komende jaren blijven toenemen.

Sportevenementen zijn daarbij niet alleen een doel op zich, maar ze dragen ook bij aan veel andere doelstellingen. Sportevenementen:

- hebben een economische spin-off;
- dragen bij aan saamhorigheid en verbinding onder deelnemers, organisatie en toeschouwers;
- vormen een platform voor breedtesportstimulering en sportparticipatie door middel van side-events.

5) Sportservice Flevoland (2021). Aanvragen Coronasteunpakket SSF.

- bieden een 'einddoel' of 'momentum' voor leefstijl, gezondheid of goede doelen
- dragen bij aan gerichte gebiedspromotie van Flevoland en vormen een onderdeel van de identiteit en het imago van Flevoland
- zijn een communicatief uithangbord voor producten of diensten, zowel commercieel als beleidsmatig. Bij dit laatste valt bijvoorbeeld te denken aan thema's als duurzaamheid, vergroening of andere maatschappelijke opgaven

Flevoland kent 3 grote internationale topsportevenementen in de watersport, wielrennen en triatlon: De Dutch Waterweek, de Benelux Tour / en de Challenge Almere. Deze 3 publieksevenementen bieden een prachtig platform voor gerelateerde (side-) events of een "zwaan kleef aan" principe door heel Flevoland. Centraal in onze aanpak staat de intrinsieke sportwaarde van het evenement. Het voornaamste doel van het evenement is deelname en sportieve prestatie binnen de kaders en regels die de sportbond hierbij aangeeft.

We willen ook de komende beleidsperiode gastheer zijn van grote en kleinere sportevenementen en wedstrijden. Binnen deze evenementen komen onze andere sportambities prachtig samen en daar sturen we dan ook op: talentontwikkeling, onbeperkt in beweging, sportieve openbare ruimte en sportparticipatie / vitaal sportaanbod. Side-events die participatie van iedereen mogelijk maken zijn daarbij van groot belang. Deze zorgen voor beleving, creëren draagvlak en dragen bij aan een hogere maatschappelijke- en economische spin-off. Bij bovenregionale sportevenementen zal de provincie een verbindende rol innemen tussen de verschillende gemeenten en stakeholders, en meten we de waarde van evenementen.

Dit wordt onze spelwijze

1. Ondersteuningsprogramma voor sportevenementen

We ondersteunen jaarlijks meerdere kleinschalige en middelgrote evenementen via subsidies en een ondersteuningsprogramma. Hiermee bieden we de mogelijkheid om alle evenementenorganisaties te kunnen ondersteunen. Denk hierbij aan begeleiding bij planvorming, advies over randvoorwaarden, ondersteuning door kennisbijeenkomsten, inzetten van experts, platformbijeenkomsten en advisering van evenementenorganisaties. Maar ook door het coördineren van samenwerking op bijvoorbeeld inkoop, gezamenlijke communicatie en het inspireren en informeren van elkaar.

2. Samenwerking en ondersteuning op maat bieden; lokale participatie

Sportevenementen als EK's en WK's hebben doorgaans weinig vraag naar organisatorische ondersteuning van het hoofdevenement. Groot is echter de vraag naar de ondersteuning en organisatie van side-events en het leggen van contact met lokale verenigingen en ondernemers, zodat het evenement 'past' bij de kleur en smaak van Flevoland.

De ondersteuning voor grootschalige evenementen is maatwerk dat verloopt via de begeleiding van SSF. Het doel is om meer deelnemers en bezoekers te trekken, en meer bekendheid te genereren door promotie, zodat de promotionele waarde optimaal wordt benut. Door side-events specifiek te organiseren voor doelgroepen, zorgen we heel gericht voor maatschappelijke effecten en het vergroten van de impact van een sportevenement.

3. Bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe evenementen

We ondersteunen organisaties bij de ontwikkeling van nieuwe sportevenementen. Op deze wijze versterken we het vestigingsklimaat voor nieuwe sportevenementen in Flevoland en worden kansen voor nieuwe evenementen benut. Het gaat hierbij om evenementenorganisaties die een locatie zoeken voor de organisatie van een internationaal of nationaal sportevenement, of initiatieven vanuit de Flevolandse samenleving. Dit doen we door gericht te adviseren of helpen bij het vinden van de juiste samenwerkingspartners in de provincie, onder andere op het gebied van subsidies en vergunningen, maar ook door contact te leggen met sportaanbieders, onderwijs, overheden en het bedrijfsleven.⁶

2. Talentontwikkeling: groeien in sport

Talentontwikkeling is een belangrijke voorziening in de sport- en beweegpiramide. Het kunnen ontdekken en verbeteren van je talent door kwaliteitsbegeleiding zorgt ervoor dat je (nog) meer plezier beleeft aan sport en bewegen, een belangrijke basis voor een leven lang bewegen.

6) Gedeputeerde Staten zullen nadere regels opstellen met criteria voor sportevenementen

Topsport Flevoland is al ruim 25 jaar verantwoordelijk voor de inrichting van talentontwikkeling en begeleiding van sporttalenten in Flevoland. De Coronacrisis heeft grote invloed gehad op deze activiteit. In de eerste periode in 2020 heeft de sport stil gelegen. Hierdoor viel voor veel talenten en topsporters de motivatie weg, en maakten meerdere sporttalenten een einde aan hun topsportcarrière. Terwijl juist in de periode vanaf 2010 het aantal sporttalenten en topsporters in Flevoland was gestegen van gemiddeld 150 naar 250.⁷ Een positief gevolg van de voorzieningen en faciliteiten die zijn ontwikkeld in de provincie.

Dit is onze tactiek

We vinden het dus belangrijk om te blijven investeren in talentontwikkeling in de provincie. Daarbij wordt de focus verlegd van de ondersteuning van Regionale Talentcentra (RTC's). Dus geen aparte RTC als organisatie, maar een opleidingsprogramma binnen een aantal reguliere sportverenigingen.

Op deze manier wordt de kennis ontwikkeld binnen de vereniging en blijft deze ook meer binnen Flevoland. Door opleidingsprogramma's te integreren binnen de sportvereniging, kunnen er tevens meer talentontwikkelprogramma's worden ondersteund en kan budget efficiënter worden ingezet. Er worden criteria opgesteld die bepalen welke verenigingen in aanmerking komen voor ondersteuning. Daarbij wordt gekeken naar het niveau, de organisatie en ambitie van verenigingen, maar ook naar de spreiding over de provincie.

Geselecteerde verenigingen krijgen ondersteuning onder de voorwaarde dat ze hun kennis en expertise op verenigingsniveau delen met andere, kleinere verenigingen uit hun gemeente. Hiermee wordt bijgedragen aan het revitaliseren van de sportinfrastructuur van Flevoland (zie speelveld 5). Tevens is de verbinding tussen breedte- en topsport hierdoor hechter gemaakt, waardoor we ook beter en meer kunnen inzetten op het verbinden en versterken van lokale verenigingsondersteuning.

Dit wordt onze spelwijze

Topsport Flevoland fungeert als front-office voor talentontwikkeling en (top)sport in Flevoland. Als onderdeel van Sportservice Flevoland wordt de komende vier jaar gewerkt aan de volgende speerpunten.

1. Doorontwikkelen voorzieningen en organisatie voor talentontwikkeling in Flevoland

De komende vier jaar werken we aan het versterken van de sportinfrastructuur op het gebied van talentontwikkeling in Flevoland. Door talentopleidingsprogramma's binnen sterke sportclubs te ondersteunen en faciliteren in hun kwaliteitsverbetering, en het doorontwikkelen van de jeugdopleiding. Aan de hand van bijdragen aan een te ontwikkelen certificering en keurmerk is het doel om Flevoland-breed meerdere sportverenigingen te ondersteunen op het gebied van talentontwikkeling. Dit keurmerk wordt ontwikkeld samen met partners in de provincie, zoals bijvoorbeeld het AKT, Topsport Vriendelijke Scholen, sportbonden, Centrum Veilige Sport Nederland en coördinatoren van de huidige RTC's. De bestaande RTC's worden gestimuleerd om het opleidingsprogramma te integreren bij een sterke sportvereniging. Deze regionale sportverenigingen gaat SSF in samenwerking met de sportbond en mogelijk sportopleidingen een 'Plus-programma' aanbieden. Dat is gericht op talentontwikkeling dichtbij 'huis' in de eigen regio. Hiermee versterken we de lokale sportaanbieders en stimuleren we ook de mogelijkheid tot meer provinciale spreiding van de talentontwikkeling.

7) Sport: [Stand van zaken in Flevoland 2021](#)

2. Inzetten op de begeleiding en ondersteuning van de individuele sporters en coaches door voorzieningen en faciliteiten

We blijven individueel begeleiden door een kwalitatief hoogwaardig faciliteiten-netwerk van diverse experts en specialisten aan te bieden in Flevoland. Een faciliteiten-netwerk van circa 30 organisaties in de provincie, waar honderden sporttalenten met hun sportpas gebruik van kunnen maken. Deze specialisten worden tevens ingezet voor kennisbijeenkomsten. We behouden ook het Flevolands talentenfonds als voorziening voor talentvolle sporters, waar alle Flevolandse gemeenten bij betrokken zijn en mogelijk bijdragen. Dit doen zij door middel van het storten van een bijdrage in het fonds. We verzorgen vervolgens het beheer van dit fonds via uitvoeringsorganisatie SSF.

Talenten kunnen een aanvraag doen, wanneer zij zelf de kosten voor een bepaalde wedstrijd, trainingsstage, reiskosten of materiaal niet (volledig) kunnen voldoen. Aan sporttalenten uit gezinnen met minder financiële mogelijkheden wordt tevens extra ondersteuning geboden.

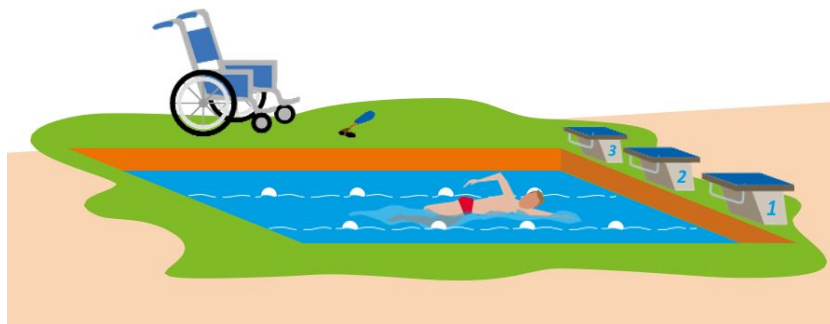
3. Bijdrage van talenten en topsport (sportprestaties, programma's en evenementen) aan de promotie van sport en Flevoland

Topsport en topsporters kunnen een ambassadeur zijn van de sport in de regio. We blijven talenten en (top)sporters vragen Flevoland te promoten en mee te helpen aan een positief imago van Flevoland en het trekken van toeristen en nieuwe inwoners. We gebruiken hiervoor beelden van talenten en topsporters uit Flevoland; dragen bij aan media-aandacht vanuit hun prestaties en ontwikkelen zelf content door bijvoorbeeld interviews met de sporters en coaches in media te plaatsen.

Ook (top)sportevenementen hebben een belangrijke rol in de promotie van Flevoland. Binnen de andere thema's wordt gewerkt aan het versterken en vergroten van de impact van sportevenementen. (Top)sportevenementen met een meer nationaal of internationaal karakter zijn bij uitstek geschikt om Flevoland op de kaart te zetten, samen met partnerorganisaties als Visit Flevoland en andere City Marketing-organisaties.

3. Onbeperkt in beweging: een toegankelijke sport

Dat de Coronamaatregelen invloed hebben gehad op het sportgedrag van mensen blijkt ook uit het periodieke onderzoek dat Sportservice Flevoland uitvoert onder de doelgroep 'mensen met een beperking'.

Waar in 2018 de frequentie van minimaal één keer per week sporten bij mensen met een beperking 58% was, is deze in 2021 gedaald naar 30%. Bijna de helft van de respondenten sport maximaal één tot vier keer per maand.⁸ Uit datzelfde onderzoek blijkt dat het sportaanbod in Flevoland voor mensen met een beperking juist groeit. Via Uniek Sporten (het platform voor sportaanbod voor mensen met een beperking) zijn in de afgelopen drie jaar meerdere sportgelegenheden voor deze doelgroep toegevoegd. Daarnaast is ingezet op het thema inclusiviteit waardoor mensen met verschillende beperkingen, maar ook zonder beperkingen, met elkaar kunnen sporten. Sport dient immers toegankelijk te zijn voor iedereen, en iedereen moet zich er bij thuis voelen.

Dit is onze tactiek

We willen de komende jaren inzetten om de sportmogelijkheden en -participatie voor mensen met een beperking te vergroten. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van de bestaande sportinfrastructuur, die

8) Sportservice Flevoland (2021). [Onbeperkt in beweging 2021](#) Onderzoek naar de demografische gegevens, sportwensen en het sportaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Flevoland.

bestaat uit sportbonden, sportverenigingen, accommodaties en ondersteuners in de sport, en eerder gerealiseerde samenwerkingsverbanden.

Ook is het speerpunt 'aangepast sporten' goed samen te voegen met het speerpunt 'evenementen'. Provincie Flevoland streeft ernaar om evenementen voor mensen met, én mensen zonder beperking (of gecombineerd) naar Flevoland te halen. Zowel voor de sporters als voor het publiek, de vrijwilligers en de pers biedt deze aanpak een enorme meerwaarde en kansen voor samenwerking en integratie.

Dit wordt onze speelwijze

1. Realiseren van meer organisatorische integratie

We stimuleren en ondersteunen de integratie van aangepast sporten binnen de reguliere vereniging en zorgen voor het integreren van landelijke sportprojecten in het reguliere aanbod van de sportverenigingen. Dit vanuit het principe "regulier waar het kan en aangepast waar nodig".

Organisatorische integratie is namelijk een belangrijke voorwaarde voor het vergroten van de sportmogelijkheden en sportparticipatie van mensen met een beperking bij sportverenigingen, sportbedrijven en accommodaties.

2. Stimuleren van regionale samenwerking

We blijven samenwerkingsverbanden aangaan om het aangepaste aanbod te vergroten, zichtbaar te maken bij de doelgroep en te verbeteren. Deze provinciale coördinatie is van belang om enerzijds het landelijke en regionale beleid door te vertalen naar de lokale uitvoerders (buurtsportcoaches) en anderzijds lokale ervaringen te vertalen naar beleid op provinciaal en landelijk niveau. SSF speelt een cruciale rol als schakel tussen lokaal en landelijk beleid, om aangepast sporten effectief te kunnen organiseren in Flevoland.

3. Inzichtelijk maken van sport- en beweegaanbod

In Flevoland is een netwerk van sportverenigingen dat aanbod heeft voor mensen met een beperking. We maken het aangepast sportaanbod inzichtelijk en overzichtelijk voor Flevolandse, zodat mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking makkelijker de weg vinden naar de sportaanbieders. Dit doen we onder andere door samenwerking met organisaties die betrokken zijn bij de begeleiding van deze Flevolandse inwoners. Het platform Uniek Sporten wordt ingezet om aanbod en activiteiten zichtbaar te maken.

De promotie en het zichtbaar maken van aanbod spelen een belangrijke rol in het begeleiden van mensen met een beperking naar het structureel sport- en beweegaanbod. Dit met als doel:

- Inspireren en stimuleren om mee te doen
- Aanbod te realiseren of te verbeteren
- Kennisdeling en bewustwording

SSF zorgt hiervoor door middel van nieuwsbrieven, social media en de jaarlijkse campagne in het teken van het Flevolandse aangepaste sportaanbod.

"We maken het aangepast sportaanbod inzichtelijk en overzichtelijk voor Flevolandse."

4. Sport en bewegen in openbare ruimte: de openbare ruimte als sportpark voor iedereen

Flevolandse maken veel gebruik van de openbare ruimte in vergelijking met het landelijk gemiddelde in 2018 (74% vs. 49%), zo blijkt uit onderzoek van Sportservice Flevoland.⁹

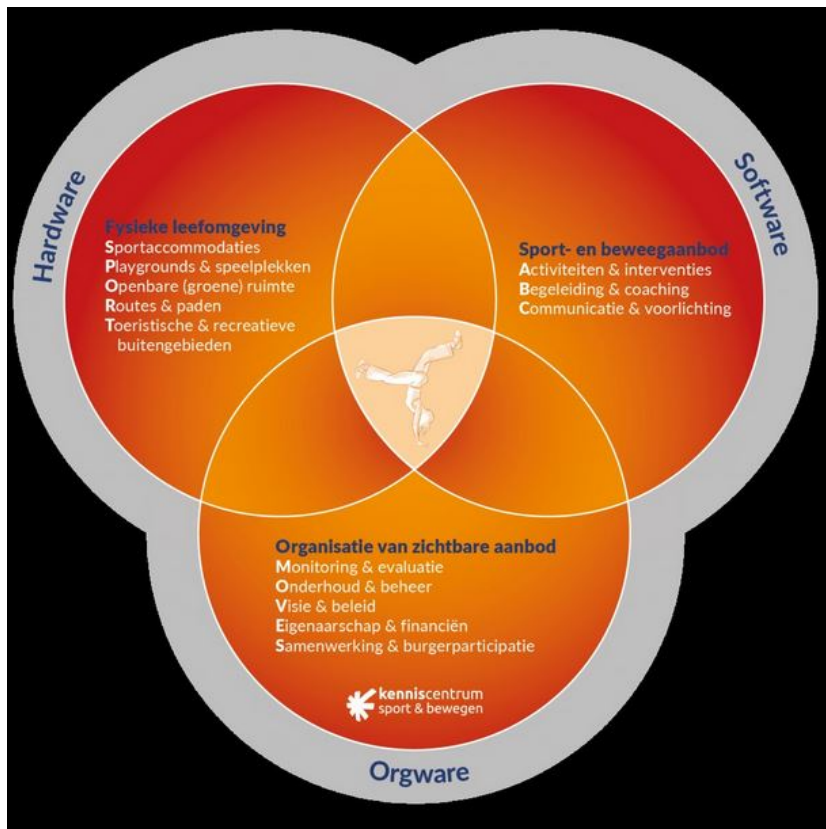
Flevolandse sporten en bewegen regelmatig in de openbare ruimte. In totaal maakt 80% van de bewoners minimaal eens per week gebruik van de openbare ruimte, een lichte stijging ten opzichte van de vorige rapportage (73%). Flevolandse geven in datzelfde onderzoek aan graag méér te willen sporten en bewegen in de openbare ruimte. De redenen hiervoor zijn dat men aan de gezondheid wil werken en wil genieten van het buiten zijn.

Flevoland staat, als VSG regio, op de tweede plek als het gaat om inrichting van de openbare ruimte, gemeten aan de hand van de Indicator Bewegvriendelijke Openbare Ruimte.¹⁰

9) Bron: Sportservice Flevoland (2020). *Sporten In De Openbare Ruimte: Peiling november 2020*.

10) Bron: <https://www.volksgezondheidszorg.info/sport/sportopdekaart/openbaar-sporten-beweegaanbod>

Dit is onze tactiek

Flevoland heeft een prachtig gevarieerde openbare ruimte met veel water en groen. In de geest van de nog vast te stellen omgevingswet, biedt dit kansen. De nieuwe Omgevingswet schrijft voor dat gezondheid en een gezonde leefomgeving opgenomen dienen te worden in de omgevingsvisie en een omgevingsplan. Er wordt in dit kader gesproken over hardware (de fysieke infrastructuur), software (aanbod van activiteiten) en orgware (achterliggende processen zoals samenwerkingsverbanden, burgerparticipatie en beheer).

Daarbij is het van belang dat er samenhang ontstaat tussen deze drie componenten. Om de openbare ruimte (hardware) nog beweegvriendelijker in te richten en nog toegankelijker te maken voor

sociaal-maatschappelijke initiatieven, moet geschetst worden wat verenigingen, partners en bewoners zouden willen (software) en welke organisatie- en samenwerkingsvormen daarbij horen (orgware). Dit kan vervolgens worden vertaald in ruimtelijke inrichting.

Om Flevoland te stimuleren gezond en vitaal te blijven is het nodig ons sterke sport- en beweegnetwerk met zowel sociale als fysieke verbindingen te behouden en door te ontwikkelen. Zo'n beweegvriendelijke omgeving stimuleert, faciliteert en verleidt mensen om te sporten, bewegen, spelen en ontmoeten. Sportieve recreatie in een ongebonden setting is een krachtig middel bij het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl en tevens een prachtige manier om Flevoland te ervaren en te beleven. Een goed voorbeeld hiervan is communicatie en routeontwikkeling, zoals bij het Mountainbike onderhoudsfonds. Maar er kan ook worden gedacht aan het vastleggen van een minimaal percentage ruimtelijke inrichting ten bate van een sportieve leefomgeving binnen een woningbouwopgave.

Dit wordt onze speelwijze

1. Stimuleren van een beweegvriendelijke openbare ruimte

Bij de realisatie van een beweegvriendelijke- of sportactieve openbare ruimte zijn diverse actoren betrokken. Want sportieve recreatie in de openbare ruimte betekent tevens rekening houden met elkaar en met natuurwaarden. Gericht sturen, zonerende en handhaven, zoals bijvoorbeeld bij kitesurfen, kan daarbij helpen. Naast uitlichten van bestaande sportmogelijkheden, willen we meewerken om bestaande en nieuwe mogelijkheden (door) te ontwikkelen. Daarmee worden inwoners nog meer verleid tot sportieve recreatie. We willen nieuwe initiatieven ondersteunen, kansen en mogelijkheden in beeld brengen en bestaande initiatieven aan elkaar te koppelen. Het organiseren en faciliteren van samenwerking is daarin een belangrijk speerpunt. Door een netwerk te creëren van organisaties, en bestaande en nieuwe bewegingsprogramma's samen te brengen in verschillende platformen, wordt er gewerkt aan nieuwe initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn:

- De ontwikkeling van nieuwe fietsroutes in Flevoland. Vanzelfsprekend wordt het bestaande netwerk gepromoot als voorheen, maar het is tevens belangrijk de komende jaren te blijven doorontwikkelen.
- Inzetten van bestaande fondsen en ontwikkeling van nieuwe fondsen, al dan niet met nieuwe partners. Bijvoorbeeld een onderhoudsfonds voor mountainbike routes, mogelijk met nieuwe partners voor mountainbikeroutes. Of een volwassenenfonds, fonds leefbaarheid, of een aansluiting bij andere landelijke en provinciale fondsen.
- Bundelen van bestaande aanbod. Denk hierbij aan het samenbrengen van bestaande initiatieven, in samenwerking met organisaties op gebied van natuurbeheer, zorg en welzijn, toerisme en cultuur.
- Realiseren van nieuwe initiatieven op het gebied van software en hardware.

2. Verbeteren van de vindbaarheid van sportmogelijkheden in Flevoland

De afgelopen jaren hebben we met een netwerk van partners samengewerkt om bekendheid te geven aan de mogelijkheden voor de beoefening van buitenactiviteiten in Flevoland. Hierbij valt te denken aan de tien mooiste wielerroutes van Flevoland of het stimuleren van watersportactiviteiten. De aandacht lag hier veelal op de 'bezoeker' van Flevoland. In de komende periode willen we juist de Flevolander zelf laten ontdekken en ervaren hoe het is om actief te sporten en bewegen. Dit doen we door initiatieven uit te lichten en te promoten, zoals, "de beste skateparken van Flevoland", "de sportiefste buitenruimtes om te recreëren" of "De mooiste surfspots van Flevoland".

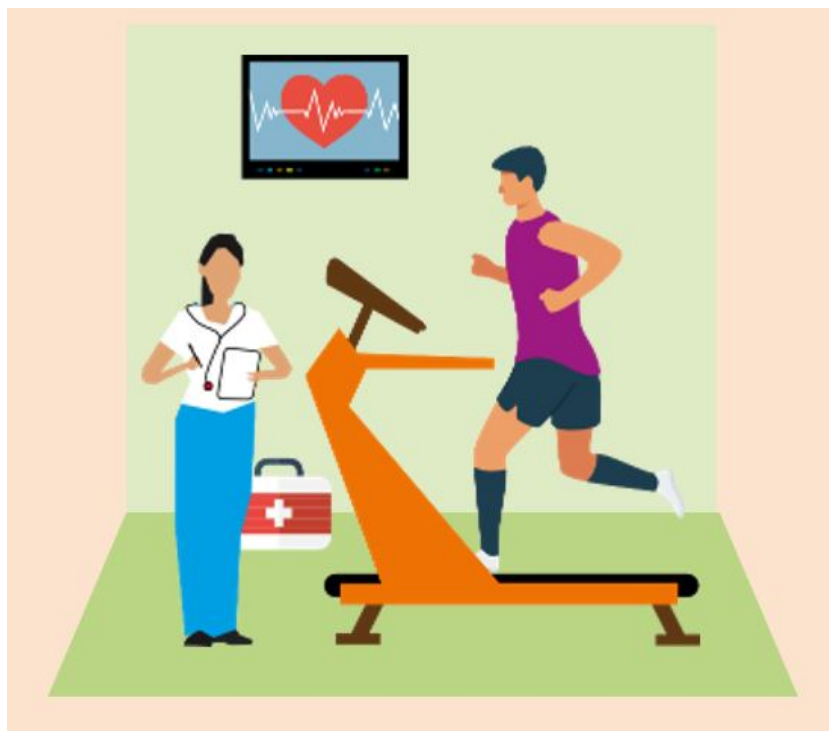
3. Stimuleren van initiatieven vanuit de samenleving

We zien de afgelopen jaren een toename van (semi) ongebonden initiatieven om samen te sporten en te bewegen in de buitenruimte. Denk daarbij aan sporten zoals nordic walking, plogging (hardlopen en zwerfvuil opruimen) watersport en wielrennen, waarbij inwoners elkaar via social media opzoeken om gezamenlijk te bewegen. Deze ontwikkeling willen we volgen, stimuleren en mogelijk faciliteren met aandacht voor het structureel in beweging krijgen en houden van onze inwoners. Om mensen blijvend aan het sporten en bewegen te krijgen willen we een beweging van ongebonden naar een meer gebonden vorm van sport tot stand brengen. Door in kaart te brengen waar en wanneer het ongebonden sporten in de buitenruimte plaatsvindt, willen we groepen faciliteren en ondersteunen bij hun sportbeoefening, met als doel meer mensen, langer te laten bewegen.

Het benutten van de openbare ruimte (en de natuur) ten behoeve van sport en bewegen heeft daarnaast ook nog eens een recreatief en toeristisch belang. Regionale routenetwerken voor bijvoorbeeld wandelaars, fietsers en hardlopers hebben immers grote aantrekkingskracht op bezoekers uit binnen- en buitenland. Een veelgevraagde rol vanuit het veld aan de provincie is om 'te verleiden tot samenwerking'. We dagen maatschappelijke partners uit om tot gezamenlijke planvorming te komen om de openbare ruimte beweegvriendelijk in te richten.

NB: In toenemende mate wordt door gebruikers op het water overlast ervaren van waterplanten. Met name in de randmeren is dit een groeiend probleem dat om een integrale oplossing vraagt. De waterplantenproblematiek valt buiten dit sportbeleid. Wel willen we bijdragen aan het, indien noodzakelijk, maaien van een specifieke wedstrijdlocatie ten behoeve van een grootschalig watersportevenement, mits dit past binnen de vastgestelde kaders en natuurregels.

5. Vitale Flevolandse sport: sport in relatie tot gezondheidspreventie

Bij het stimuleren van een beweegvriendelijke omgeving verwezen we al naar de nieuwe omgevingswet en de doelen van een gezonde fysieke leefomgeving. Sport heeft een onmiskenbare maatschappelijke waarde. Deze waarden worden onder meer in beeld gebracht door het Human Capital Model¹¹ en onderzoeken naar de *Social Return On Investment* op het gebied van sport en bewegen.¹² Ook de principes en het gedachtegoed vanuit de beweging *Positieve Gezondheid* zijn hier van toepassing. Hierbij is het belangrijk vast te stellen dat *gezondheid en preventie* beleidsthema's zijn waar de lokale overheden de meeste invloed op hebben en uitoefenen, maar waar een vitale Flevolandse sportpiramide zeker aan bijdraagt.

Uit onderzoek naar de fysieke en mentale gesteldheid van inwoners van Flevoland, alsook de motivatie voor sporten en bewegen, komt onder meer naar voren dat ongeveer de helft van de inwoners extra spanning ervaart, zich fysiek en mentaal minder fit voelt en het lastig vindt om de motivatie te vinden om te sporten.¹³

Dit is onze tactiek

Onze directe invloed op gezondheidsbevordering is relatief beperkt, maar indirect groot wanneer we aandacht hebben voor de kwaliteit van het aanbod van partners, aanbieders en ontwikkelaars. We willen daarom gezamenlijk doorbouwen aan een krachtige samenleving met vitale aanbieders en ontwikkelaars van sport- en beweegactiviteiten, en sportinterventies. Ook het (sport)onderwijs speelt hierin een belangrijke rol. Daar wordt namelijk de basis gelegd voor een professionele(re) organisatiestructuur.

Daarom zijn we blij dat ook dit domein zich op regionaal niveau blijft ontwikkelen. Met bijvoorbeeld de opleiding Sport & Bewegen op MBO College Poort, de vakgroep bewegingsonderwijs, het AKT in AI-

11) [Sport en Human Capital model](#)

12) [Rapportage SROI van sport & bewegen](#)

13) Sportservice Flevoland (2022). [Sport stand van zaken in Flevoland](#)

mere, en de nieuw te volgen Associate degree (AD) Sport in Almere, die in samenwerking met Hogeschool Windesheim Zwolle is ontwikkeld. Hierdoor creëren we in de volle breedte een samenleving waar het plezierig wonen, werken en recreëren is. Daarnaast versterken we hiermee de brede welvaart en het welbevinden van onze inwoners.

“We versterken de brede welvaart en het welbevinden van onze inwoners.”

Dit wordt onze speelwijze

1. Werken aan een vitale sportsector

We investeren in de sportinfrastructuur als het fundament van de sport om in de toekomst een netwerk aan vrijwilligers te kunnen blijven inzetten voor maatschappelijke vraagstukken.

Sporttakoverstijgende professionalisering van de sportverenigingen of -aanbieders is daarbij een belangrijk onderdeel. Door een netwerk van faciliteiten in te richten en te beheren, ontstaat er een faciliteiten-netwerk (evenals bij talentontwikkeling), waarvan sportaanbieders gebruik kunnen maken, als een vereniging zich op onderdelen wil doorontwikkelen. Door middel van zogenaamde vitaliteitscans wordt de staat van verenigingen in beeld gebracht en krijgen verenigingen advies en begeleiding bij het (deels) professionaliseren, indien wenselijk. Tevens worden er kennisbijeenkomsten georganiseerd om sportbestuurders en andere vrijwilligers bijscholing te bieden.

2. Stimuleren van meedoen door beweging

Sport leent zich er bij uitstek voor doelgroepen heel gericht te betrekken bij de samenleving en te werken aan een gezonde actieve leefstijl voor iedereen. Daarom gaan we bijvoorbeeld programma's inzetten voor de begeleiding van mensen met diverse achtergronden naar een sportvereniging. Maar ook programma's die bijdragen aan het wegnemen van financiële drempels als bijvoorbeeld het programma van het jeugdsportfonds. Het gaat hier om programma's die vraaggericht zijn, versterkend en aanvullend op de lokale aanpak.

3. Beïnvloeding en communicatie gezonde leefstijl

We gaan vanuit verschillende invalshoeken de Flevolander enthousiasmeren over de waarde van sport en bewegen, ondersteund door een algemene bewustwording van de voordelen van een gezonde leefstijl en doorgeleiding naar aanbieders. Door een jaarlijkse campagne in samenwerking met de lokale overheden en sportaanbieders, willen we zorgen voor een breed bereik en impact. Naast programma's die zijn gericht op specifieke doelgroepen, wordt er ook aandacht besteed aan de doorontwikkeling van een algemene communicatiestrategie om inwoners van Flevoland te bereiken. Met als doel de Flevolander aan te moedigen om te gaan sporten en bewegen.

“Door een jaarlijkse campagne in samenwerking met de lokale overheden en sport- aanbieders, willen we zorgen voor een breed bereik en impact.”

Monitoring en evaluatie

Zoals eerder aangegeven, is onze directe invloed op het sport- en beweeggedrag van onze inwoners en de gezondheidsbevordering relatief beperkt. Als het gaat om monitoring en evaluatie moeten we hier rekening mee houden.

Het probleem is namelijk dat de relatie tussen ons beleid en het behalen van (maatschappelijke) effecten (outcome) niet altijd eenduidig is. De context en omstandigheden waaronder deze effecten al dan niet optreden, zijn namelijk van wezenlijk belang, en daar hebben wij maar minimaal invloed op. Waar we wél invloed op hebben, is de output. De output gaat over de prestaties (producten, diensten of activiteiten) die worden geleverd om outcome-doelen te verwezenlijken.

Gemeenten en het Rijk zijn vanuit hun taak en beleid de belangrijkste actoren rondom het bevorderen van sport- en beweeggedrag en gezondheid. Als provincie nemen we daarom een faciliterende en stimulerende rol in waarbij we integraal bijdragen aan de brede welvaart in Flevoland. Op het gebied van monitoring en evaluatie sluiten we ons daarom aan bij de onderzoeken van onder andere GGD Flevoland en richten we de monitoring als volgt in:

- Jaarlijks verantwoorden wij in de reguliere P&C cyclus de uitvoering van het sportbeleid
- We continueren het provinciale onderzoek [Onbeperkt in beweging](#)
- In 2027 voeren we een 1-meting uit van de [Stand van sport in Flevoland](#)
- In overleg met het landelijk Kenniscentrum Sport & Bewegen inventariseren we de toegevoegde waarde en mogelijkheid van een Flevolands Social Return of Investment-onderzoek (SROI) naar sport en bewegen
- Jaarlijks registreren we het aantal sportevenementen in Flevoland

- Om het jaar nodigen wij Provinciale Staten uit voor een informatief en interactief werkbezoek bij onze partners in de uitvoering van het Flevolands sportbeleid

Financiële kaders en ambities

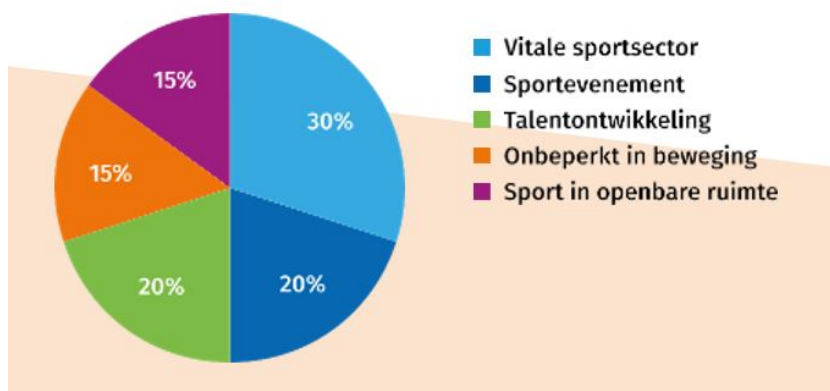
Onderstaand treft u het financiële voorstel voor de uitvoering van deze sportnota waarmee we de bestaande, gezamenlijk gecreëerde sportvoorzieningen- en initiatieven op de speelvelden in dit beleid, op peil houden. Afhankelijk van de ambities zijn hier verschillende mogelijkheden: basis, gevorderd en professional. Uitgangspunt is dat de in de perspectievennota 2023 vastgestelde incidentele bijdrage van € 250.000 ten behoeve van de ondersteuning van de sportsector als gevolg van corona, structureel gemaakt wordt (basis). Door het structureel maken van deze bijdrage ontstaat continuïteit en meerjarige zekerheid voor de sportsector in Flevoland. De financiële besluitvorming vindt plaats bij het definitief vaststellen van het Flevolands sportbeleid na de provinciale statenverkiezingen in 2023.

Uitvoering

De uitvoering van het sportbeleid is grotendeels in handen van Sportservice Flevoland. De financiering van sportevenementen zal uitgevoerd worden via een (nadere) subsidieregeling.

Onderstaand treft u de verdeling van de middelen aan. Aansluitend treft u een indicatie van de gepresenteerde inspanning aan per speelveld van dit beleid.

Sport basis	2023	2024	2025	2026
1. Uitvoering beleid	540.355	540.355	540.355	540.355
2. Sportservice Flevoland	377.553	377.553	377.553	377.553
3. Onderzoek advies evaluatie	53.511	53.511	53.511	53.511

Sport impuls "Gevorderd" + €100.000,-	2023	2024	2025	2026
1. Uitvoering beleid	540.355	640.355	640.355	640.355
2. Sportservice Flevoland	377.553	377.553	377.553	377.553
3. Onderzoek advies evaluatie	53.511	53.511	53.511	53.511

Sportimpuls "professional" + € 200.000	2023	2024	2025	2026
1. Uitvoering beleid	540.355	740.355	740.355	740.355
2. Sportservice Flevoland	377.553	377.553	377.553	377.553
3. Onderzoek advies evaluatie	53.511	53.511	53.511	53.511

Nieuwe ambities: sportimpuls "gevorderd" en "professional"

Met voorgenoemd beleid en middelen dragen we bij aan het basisfundament van de Flevolandse sport. Als gevolg van de provinciale statenverkiezingen in 2023 kunnen er nieuwe en aanvullende ambities geformuleerd worden in de vorm van een Flevolands sportimpuls.

Als suggestie voor deze impuls stellen wij voor de varianten “gevorderd” en “professional” als extra intensivering op de speelvelden “sportevenementen”; “openbare ruimte”. Het zijn juist deze speelvelden die het grootste effect en- bereik hebben op de Flevolandse. ‘Gevorderd’ veronderstelt een extra investering van jaarlijks 100.000,- de ‘professional’ een investering jaarlijks tenminste €200.000. Deze uitwerkingen zullen als onderdeel worden meegenomen tijdens de coalitieonderhandelingen na de Provinciale Statenverkiezingen 2023

Kleine lokale sportevenementen

De organisatiekosten voor kleinschalige, lokale sportevenementen zijn afgelopen jaren erg toegenomen als gevolg van regels, leges, inflatie en minder kader. Bij de uitvoering van het coronasteunpakket door sportservice Flevoland bleek er juist onder de kleinschalige breedtesportevenementen een zeer grote behoefte aan laagdrempelige, eenvoudige financiële ondersteuning (€750 - €2500,-) Juist kleinschalig breedtesportevenementen vormen de basis van een toegankelijke sport voor iedereen.

Sport in openbare ruimte

De openbare ruimte biedt kansen voor een vitale leefstijl. Met de grootste toegankelijke “openbare ruimte” van Nederland, heeft provincie Flevoland alle kansen om dit speelveld met maatschappelijke sport- en beweeg initiatieven vorm te geven. Het stimuleren van initiatieven en het samen met bewoners dit in co-creatie realiseren en onderhouden vraagt tijd en budget voor fysieke realisatie. Hierbij valt te denken aan route ontwikkeling, maar ook haalbaarheidsonderzoeken om openbare ruimte toegankelijk te maken voor sport en bewegen

Bijlage 1: Samenvatting speelwijzen (output)

Binnen de verschillende speelvelden is aandacht besteed aan de zogenoemde speelwijze. Hieronder wordt deze, in iets meer detail, nog een keer samengevat weergegeven.

1 SPORTEVENEMENTEN: Samen beleven in Flevoland.

Algemeen Ondersteuningsprogramma voor sportevenementen

Jaarlijks ondersteunen van 50 tot 100 kleinschalige en middelgrote evenementen via een uitgebreid ondersteuningsprogramma:

- Inrichten en beheren van een faciliteiten netwerk van minimaal 20 experts en specialisten ten behoeve van de ontwikkeling van sportevenementenorganisaties in Flevoland.
- Initiëren en onderhouden van een platform waar evenementenorganisaties op regelmatige basis kennis delen en samenwerking realiseren. Dit platform komt meerdere keren per jaar bij elkaar.
- Professionalisering van de Flevolandse evenementenorganisaties door het organiseren van kennisbijeenkomsten met thema's als bijvoorbeeld sponsorwerving en vrijwilligersmanagement.
- Directe advisering van evenementenorganisaties. Minimaal 200 evenementen maken in vier jaar tijd gebruik van deze ondersteuning.
- Gezamenlijke communicatie en promotie. Onder andere door het opstellen en promoten van een jaarlijkse evenementenkalender voor alle Flevolandse sportevenementen en de ontwikkeling van een toolkit.
- Wekelijks mediaberichten doen uitgaan over sportevenementen gericht op de Flevolandse bevolking.

Sportevenementen inzetten als middel

Samenwerking met jaarlijks vier sportevenementen.

- Ondersteuning van vier grootschalige evenementen bij het verbreden van het evenement voor andere doelgroepen.
- Meer bekendheid genereren door promotie. En daarmee de promotionele waarde van een evenement optimaal benutten.
- Door het organiseren van side-events voor specifieke doelgroepen kan SSF heel gericht zorgen voor maatschappelijke effecten, en tevens de impact van een sportevenement vergroten.
- SSF coördineert de samenwerking tussen sportaanbieders om gezamenlijk side-events te organiseren tijdens een grootschalig sportevenementen.

2 TALENTONTWIKKELING: Groeien in sport.

De infrastructuur en organisatie van talentontwikkeling in Flevoland

15 tot 20 topsportverenigingen worden met een 'Plus-programma' ondersteund.

- Het ontwikkelen van een ondersteuningsprogramma voor topsportverenigingen.
- Ontwikkeling van een keurmerk en monitoringsysteem ten behoeve van de ontwikkeling van (top) sportverenigingen.

Topsport en Talentontwikkeling in Flevoland

- Behouden van een fysieke front-office voor topsporters, sporttalenten en coaches via Topsport Flevoland.
- Begeleiding en ondersteuning van topsporters, sporttalenten en coaches woonachtig of sportend in Flevoland, door de realisatie van voorzieningen en faciliteiten (plm 300 sporters).
- Een faciliteiten netwerk van circa 30 organisaties in de provincie Flevoland, waar sporttalenten met hun topsportpas gebruik van kunnen maken.
- Organiseren van kennisbijeenkomsten/cursussen voor sporttalenten, coaches en ouders van sporttalenten.
- Beheren van het Flevolands Talentenfonds. De beoordelingscriteria worden aangevuld met een nieuw onderdeel: het "kunnen dragen van de kosten" door ouders om deel te kunnen nemen aan een selectie.

Het inzetten van topsport voor de promotie van Flevoland

- Wekelijks media-aandacht voor prestaties van Flevolandse topsporters en sporttalenten.
- Content creëren om in de (social) media te plaatsen zoals bijvoorbeeld interviews met topsporters, bestuurders en coaches.
- Samen met partnerorganisaties topsportevenementen met een nationaal of internationaal karakter promoten om Flevoland op de kaart te zetten.

3 ONBEPERKT IN BEWEGING: Toegankelijke sport.

Organisatorische integratie

Stimuleren en ondersteunen bij de integratie van aangepast sporten binnen de reguliere verenigingen: "regulier waar het kan en aangepast waar nodig".

- Het integreren van landelijke sportprojecten in het reguliere aanbod van sportverenigingen.
- Professionalisering van sportverenigingen. Sportverenigingen scholen door het inzetten van experts.
- Onderzoek Onbeperkt Sportief updaten.

Regionale Samenwerking

- Werken aan samenwerkingsverbanden om het aanbod van aangepast sporten te vergroten, zichtbaar te maken en de kwaliteit te verbeteren. In samenwerking met o.a. WEL Flevoland.

Sportaanbod inzichtelijk maken

- Het regionale sportaanbod Inzichtelijk en overzichtelijk maken voor Flevolandse.

Meer aandacht en zichtbaarheid voor mensen met een beperking

- Promotie en zichtbaarheid genereren door middel van nieuwsbrieven, social media en de jaarlijkse campagne in het teken van het Flevolandse aangepast sporten (Week van het Aangepast Sporten).

4 SPORT EN BEWEGEN IN DE OPENBARE RUIMTE: De openbare ruimte als sportpark voor iedereen.

Promotie van mogelijkheden in Flevoland

Inzicht en bekendheid geven aan sportmogelijkheden in de openbare ruimte door promotie van deze sportieve mogelijkheden.

Ontwikkeling van de buitenruimte

- Het organiseren en faciliteren van samenwerking. Door een netwerk te creëren van organisaties en door bestaande en nieuwe beweegprogramma's samen te brengen in verschillende platformen.
- Ten minste twee nieuwe initiatieven worden jaarlijks ondersteund bij ontwikkeling en uitrol.
- Jaarlijks worden kansen en mogelijkheden in beeld gebracht door de update van een Flevolandse kansenkaart.

Informatie en Kennis

- Inzicht krijgen en delen in het gebruik van de openbare ruimte (wandelen, fietsen en MTB routes).

5 SPORTBIJDRAGE AAN GEZONDHEIDSPREVENTIE: De vitale Flevolandse sportsector.

Vitale sportsector

Professionalisering van verenigingen door het inrichten van een faciliteiten-netwerk, waar sportaanbieders gebruik van kunnen maken.

- Door middel van vitaliteitscans de vitaliteit van sportaanbieders inzichtelijk maken.
- Kennisbijeekkomsten organiseren om bestuurders en andere vrijwilligers te scholen.
- Voor individuele begeleiding wordt ook de lokale VO begeleider ingezet.
- Afstemming tussen gemeenten en provincie op verschillende niveaus.

Meedoen door beweging

- De coördinatie van programma's in Flevoland, in samenwerking met lokale uitvoeringspartners. Programma's die ingezet worden zijn onder andere Wereldmeiden en het Volwassenenfonds.

Algemene campagne

- Een jaarlijkse campagne om inwoners van Flevoland te stimuleren te bewegen.